

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 51 0 Ps 175801 22 Pž

Novi Travnik, 17.05.2022. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija: Davor Kelava, kao predsjednik vijeća, Alma Islamović i Mirjana Grubešić, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja „GROM – L“ d.o.o. VITEZ, Vučjaci, Lamela C, koga zastupaju Bekir Gavrankapetanović-Damir Koldžo-Emir Kukić-Džemila Gavrankapetanović, advokati iz Sarajeva, ul. Šenoina broj 14/I, protiv tuženog „PS VITEZIT“ d.o.o. Vitez – u stečaju, ul. Tvornička br.1. Vitez zastupan po Damiru Barabarić i Tomislavu Bevanda, advokatima iz Zjedničkog advokatskog ureda iz Širokog Brijega i Ahmedinu Salkici, advokatu iz Travnika, radi utvrđenja, vrijednost spora 51.000,00 KM, odlučujući po žalbi tužitelja zastupanog po punomoćnicima izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Travniku, broj: 51 0 Ps 175801 20 Ps od 08.11.2021. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 17.05.2022. godine, donio je slijedeću:

PRESUDU

Žalba tužitelja se odbija kao neosnovana i potvrđuje presuda Općinskog suda u Travniku, broj: 51 0 Ps 175801 20 Ps od 08.11.2021. godine.

Zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu se odbija kao neosnovan.

Obrazloženje

Osporenom prvostepenom presudom odlučeno je kako slijedi:

„Tužbeni zahtjev tužitelja koji glasi: „UTVRĐUJE SE da je tužitelj „GROM-L“ na temelju rješenja od dosude Općinskog suda Travnik broj 051-0-I-06-001-326 od 07.02.2007. godine ostao vlasnik dijela osnivačkog dijela tuženog PS Vitezit u stečaju u društvu Vitezit-Cromen d.o.o. Vitez u vrijednosti od 562.324,00 KM, a što iznosi 3,3% osnivačkog kapitala tuženog odnosno nakon preračuna 3,1082% osnivačkog dijela u društvu Vitezit- Cromen d.o.o. Vitez, a koji po rješenju Općinskog suda Travnik br. Ip 1/04 od 18.03.2004. godine predstavljaju nekretnine i to k.č. 358/2 upisano u Z.K. ul. 120 K.O. Večeriska Donja, a koje nekretnine po novom primjeru odgovaraju k.č. 1435/16 upisane u pl. 1044/03 K.O. Večeriska u naravi su ekonomsko dvorište od 19.072 m² te objekte sagrađene na gore navedenim nekretninama i to P-001, P-01, P-01a, P-101, P-101b, P-102, P-103, P-101c, P-03, P-04, P-076, P-02, P-09a, P-104, P-08, nekretnine označene kao k.č. 198/1 u Z.K. ul. 501 K.O. u naravi

ekonomsko dvorište i servis površine 13.520 m², što je tuženik dužan priznati i trpiti da se predmetne nekretnine upišu u zemljišnim knjigama i knjigama katastra kao vlasništvo privrednog društva VITEZIT-CROMEN d.o.o. iz Viteza, Tvornčika br.1 sa dielom od 1/1 pa je tuženom nedopušteno svako raspolaganje i opterećenje predmetnih nekretnina.

Ili

„UTVRĐUJE SE da članski udjel tužitelja „GROM-L“ d.o.o. Vitez u društvu Vitezit-Cromen d.o.o. Vitez čiji je ukupni kapital 18.091.892,00 KM iznosi 3.1082 % odnosno iznosi do 562.324,00 KM a koji se sastoji od nekretnina označenih k.č. 358/2 upisano u Z.K. ul. br. 120, a koje nekretnine po novom premjeru odgovaraju k.č. 1435/16 upisane u pl. 1044/03 u naravi ekonomsko dvorište od 19.072 m² i objekte sagrađene na gore navedenim nekretninama i to P-001, P-01, P-01a, P-101, P-101b, P-102, P-103, P-101c, P-03, P-04, P-076, P-02, P-09a, P-104, P-08, nekretnine te se tuženom nalaže da naprijed navedene nekretnine stavi na raspolaganje firmi Vitezit-Cromen d.o.o. Vitez u roku od 30 dana od pravomoćnosti presude. Nalaže se tuženom da tužitelju izda ispravu podobnu za upis predmetnih nekretnina na ime tužitelja u zemljišnim knjigama i knjigama katastra radi upisa predmetnih nekretnina sa vlasništvom 1/1 na ime tužitelja, a u protivnom će ova presuda zamijeniti tu presudu u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti presude te nadoknaditi troškove postupka u roku od 30 dana pod prijetnjom izvršenja te se cjelokupni tužbeni zahtjev tužitelja ODBIJA kao neosnovan.

Obavezuje se tužitelj da tuženiku na ime troškova parničnog postupka isplati iznos od 5.575,05 KM sve u roku od 30 dana.“

Protiv ove presude tužitelj zastupan po punomoćnicima je blagovremeno izjavio žalbu kojom istu pobija u cijelosti iz svih razloga propisanih u članu 208. stav 1. Zakona o parničnom postupku s prijedlogom drugostepenom sudu da uvaži žalbu, preinači prvostепену presudu tako što će tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti usvojiti ili istu ukine i predmet vrati prvostепенom sudu na ponovni postupak. U obrazloženju žalbe se navodi da je osnivački kapital osnivača PS Vitezit u firmi Vitezit-Cromen jasno definisan ugovorom o osnivanju i pratećim odlukama tadašnjeg nadzornog odbora i direktora društva te da je sud kod registracije u skladu sa članom 63. Zakona o privrednim društvima bio dužan izvršiti sve provjere vezane za osnivanje firme i upis osnivačkog kapitala. Sud je to provjerio registrovao firmu i na taj način utvrdio pravomoćnom odlukom da su predmetne nekretnine na osnovu te odluke suda postale vlasništvo firme Vitezit-Cromen. Imajući u vidu odredbu člana 307. stav 4. a u vezi sa članom 62. citiranog zakona nalazi da je sud rješenjem o registraciji društva utvrdio da je uplaćen to jest unesen te samim tim da je prestala potreba za bilo kakvom daljnom kontrolom. Uprava društva je bila dužna da u zak. uredu Općinskog suda Travnik na osnovu ove sudske registracije izvrši prenos prava vlasništva na predmetnim nekretninama sa firme Vitezit na firmu Vitezit-Cromen. Zašto to nije urađeno po ocjeni žalitelja u ovom predmetu je to apsolutno nebitno jer su iste postale vlasništvo firme Vitezit-Cromen, a što je potvrđeno u dvije sudske odluke istog suda i to odlukom o registraciji i odlukama u izvršnom postupku na osnovu kojih je tužitelj postao suvlasnik u firmi Vitezit –Cromen. Dakle, po ocjeni žalitelja predmetne nekretnine su unijete u društvo tako da tužitelj i ne traži da se iste unesu u kapital društva. Ovo stoga što su iste unijete sudske odlukom o registraciji a provođenje te

odluke je nešto sasvim drugo. Činjenica da uprava društva, a ne osnivači, nije nikada izvršila promjenu upisa u zemljišnim knjigama ne znači da tužitelj nema to pravo. Ovo pogotovo kod nesporne činjenice da firma Vitezit-Cromen već skoro 10 godina postoji samo na papiru, da tužitelj koji ima suvlasnički udio od 3,10% u skladu sa odredbama Zakona o privrednim društvima ne može sazivati niti zahtijevati sazivanje skupštine društva a niti postoje uslovi za primjenu člana 303. stav 2. Zakona o privrednim društvima kao ni nadzorni odbor, slijedom čega tužitelj svoja ovlaštenja crpi iz člana 257. Zakona o privrednim društvima jer ima pravo da nadzire poslovanje što podrazumijeva i preuzimanje svih radnji na zaštiti imovine društva u slučaju kada uprava društva to jest direktor, to ne preduzima. Dakle, sud je u konkretnom slučaju cijelu situaciju morao posmatrati šire obzirom da zakon nikada ne može predvidjeti sve situacije stoga kada se ima situacija da društvo egzistira, ali da istovremeno nema uprave i kada tim društvom niko ne upravlja niti posluje, onda zaštitu imovine društva može i mora preuzeti jedan od osnivača ili više njih radi zaštite svoje imovine. Pravo na imovinu je ustavna kategorija regulisana i Evropskim konvencijama o ljudskim pravima i slobodama tako da tužitelj i po osnovu toga ima pravo da tužbom kod nadležnog suda traži zaštitu svoje imovine. Njegova imovina u konkretnom slučaju jeste suvlasnički udio u firmi izražen u stotinama hiljada maraka, a što nije zanemarljiv iznos. Stoga je jasno da tužitelj ima aktivni legitimaciju te kako nema drugog pravnog puta u zaštiti svoje imovine nalazi da je tužba osnovana a da je sud imao pogrešan ugao gledanja pa tako i u pogledu osnovanosti istaknutog prigovora zastare. Imajući u vidu da predmetnom tužbom tužitelj štiti svoju imovinu to se ista kao takva može smatrati vlasničkom tužbom tako da ne postoji zastara. Također sud nije dao obrazloženje za alterantivni tužbeni zahtjev osim što je na strani osam prvi pasus obrazložena pobijane presude naveo da tužitelj nije dao dokaz na osnovu kojeg dokazuje osnov da se upiše kao vlasnik spornih nekretnina. Suprotno obrazloženju suda tužitelj nije nikada tražio da se upiše kao vlasnik predmetnih nekretnina nego da se kao vlasnik upiše Vitezit –Cromen, a sva prava crpi iz činjenice da je suvlasnik firme na osnovu odluke suda donijete u izvršnom postupku. U tom istom izvršnom postupku sud je utvrdio da je kapital firme Vitezit – Cromen sadržan u predmetnim nekretninama to jest da su predmetne nekretnine osnivački kapital firme. Na osnovu toga je i utvrđena vrijednost firme i na osnovu toga je i sud donio rješenje o dosudi osnivačkog udjela. Niko nikada nije tvrdio da je tužitelj kupio nekretnine niti da mu ih je sud dosudio u izvršnom postupku. To je potpuna pogreška suda kao i pozivanje na praksu iz druge presude Kantonalnog suda koja je neprimjenjiva u datoj situaciji i zbog čega nema povjerenja u drugostepeni sud tako da ovu žalbu podnosi kako bi imali pravo na dalji pravni lijek.

Tuženi zastupan po punomoćniku u obrazloženom odgovoru na žalbu je istu osporio u cijelosti s prijedlogom drugostepenom sudu da žalbu odbije kao neosnovanu i potvrdi prvostepenu odluku te obaveže tužitelja da tuženom nadoknadi troškove sastava odgovora na žalbu.

Nakon što je ispitao prvostepenu odluku u granicama razloga navedenih u žalbi i po službenoj dužnosti shodno odredbi člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH”, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je zaključio slijedeće:

Među parničnim strankama nesporno je da je tužitelj od strane stečajnog suda upućen kao izlučni povjerilac da tužbom u parničnom postupku dokaže svoje vlasništvo na spornim nekretninama pobliže označenim kao naprijed.

Nadalje, među parničnim strankama nisu sporne slijedeće činjenice, a to je: da je tužitelj suosnivač pravne osobe Vitezit Cromen d.o.o. Vitez sa 3,0182% temeljnog kapitala, a kako to proizilazi iz aktuelnog izvoda iz Sudskog registra; da je dana 18.03.2004. godine Općinski sud u Travniku donio rješenje kojim se određuje zabilježba izvršenja na predmetnim nekretninama; da je sud u izvršnom predmetu broj Ip-1/04 od 28.11.2005. godine donio zaključak kojim se određuje ročište za prodaju; da je Općinski sud u Travniku dana 07.02.2007. godine donio rješenje o dosudi gdje dio članskog udjela izvršenika PS Vitezit u pravnoj osobi Vitezit Cromen d.o.o. Vitez utvrdio ukupan iznos 3,3% od ugovorenog upisanog temeljnog kapitala Vitezit Cromen-a te kao jedinom ponuđaču – kupcu tužitelju po zaključku istog suda od 05.01.2007. godine dosuđen mu dio članskog udjela izvršenika u pravnoj osobi Vitezit Cromen d.o.o. Vitez.

Među parničnim strankama sporan je prigovor aktivne legitimacije na strani tužitelja, sporan je pravni osnov tužbe i tužbenog zahtjeva te prigovor zastare potraživanja, kao i pravno tumačenje tužitelja donesenog rješenja suda od 18.03.2004. godine.

Uzimajući gore nesporne činjenice te ocjenom izvedenim materijalnih dokaza, kao i iskaza zakonskog zastupnika tužitelja i svjedoka shodno članu 8. i 123. stav 2. Zakona o parničnom postupku u konačnici utvrdio slijedeće, a što se može sumirati na način :

-da tužitelj u toku postupka sudu nije dokazao da je vlasnik spornih nekretnina odnosno da je na istima u u ZK ulošku br. 98 u „B“ vlasničkom listu upisano kao općenarodna imovina gdje tuženi ima pravo upravljanja, da je u ZK ul. br. 57 u vlasničkom listu također upisana općenarodna imovina, a ne tužitelj, te u PL br. 0144 na naznačenim parcelama kao posjednik upisan tuženi;

-da je po rješenju o dosudi tužitelj samo kupio članski udio tuženog u pravnoj osobi „Vitezit Cromen“ d.o.o. Vitez 3,3% ugovorenog i upisanog temeljnog kapitala, a ne i predmetne nekretnine

-da u pogledu spornih nekretnina tuženi nikada nije izvršio unos istih u novonastalo društvo „Vitezit Cromen“ d.o.o. Vitez, čiji je član tužitelj,

tako da zahtjev za unošenje osnivačkog uloga poslije upisa osnivanja društva pripada društvu kao pravnoj osobi koja je njegov vjerovnik primjenom člana 312. stav 4. Zakona o privrednim društvima F BiH, a ne pojedinom suosnivaču, zbog čega nalzi da tužitelj nije aktivno legitimisan za podnošenje predmetne tužbe, odnosno kako tužitelj ovom tužbom želi u stvari izdejstvovati da tuženi unese svoj ulog koji nije unio, to se prema mišljenju suda radi o tužbi radi uplate uloga, a ne izlučnoj tužbi.

S tim u vezi pravilno prvostepeni sud zaključuje da je izlučna tužba vlasničko-pravne prirode te ne može ni nastupiti zastara no, obzirom na postavljeni tužbeni zahtjev, cijeni da se radi o tužbi radi ispunjenja ugovora o osnivanju društva „Vitezit Cromen“ d.o.o. Vitez zbog čega sud smatra da se u konkretnom slučaju opravdano prigovara da je takav zahtjev zastario primjenom člana 371. Zakona o obligacionim odnosima. Naime, Rješenje o dosudi doneseno je 07.02.2007 godine, a ova tužba podnesena 17.07.2020. godine, dakle po proteku roka od 5 godina.

U pogledu alternativnog tužbenog zahtjeva pored gore navedenih razloga gdje traži da se tužitelj upiše kao vlasnik spornih nekretnina ponovo se ističe da tužitelj niti jednim dokazom nije dokazao da je vlasnik spornih nekretnina, odnosno kako isti nema aktivne legitimacije, to je primjenom člana 2. stav 1., člana 4, člana 7. stav 1., a u vezi sa članom 126. Zakona o parničnom postupku odbio tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti kao neosnovan.

Odluka o troškovima donesena je na osnovu člana 386. stav. 1 Zakona o parničnom postupku.

Za ovakvu svoju odluku, prvostepeni sud je naveo dovoljno jasne i uvjerljive razloge u obrazloženju svoje presude i na način kako je to propisano odredbom člana 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku.

Suprotno razlozima žalbe, prvostepeni sud je pravilno raspravio sporni odnos primjenom citirane odredbe člana 312. stav 4. Zakona o privrednim društvima F BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 81/15 i 75/21).

Naime, činjenica da je tužitelj po osnovu rješenja o dosudi Općinskog suda u Travniku, broj gornji od 07.02.2007. godine postao vlasnik dijela osnivačkog udjela u društvu Vitezit-Cromen, i to dijela osnivačkog udjela tuženog, ne daje ovlaštenje tužitelju da u ovom postupku traži utvrđenje da osnivački udjel predstavljaju predmetne nekretnine tuženog, a ovo pogotovo što se u izvršnom postupku i nije namirio iz predmetnih nekretnina, odnosno da na ovaj način izdejsvuje odluku da se nekretnine koje tuženi u zasnivanju ugovora o osnivanju u firmi Vitezit-Cromen treba unijeti u društvo tj. izdejsvuje ispravu za realizaciju takvog ugovora obzirom da nije ugovorna strana, tako da svoja prava po osnovu udjela stečenog po rješenju o dosudi i zaštiti istih, ovako postavljenim tužbenim zahtjevom ne može s uspjehom isticati u odnosu na tuženog.

Stoga, pravilno prvostepeni sud zaključuje da tužitelj nema aktivnu legitimaciju, tj. da kao član društva podnositi takvu vrstu tužbe zbog čega se neosnovano prigovara pravilnosti i zakonitosti donesene odluke, pa tako i u pogledu odluke suda vezano za alterantivni tužbeni zahtjev tužitelja.

Prema tome, ni za ovaj sud nije upitna namjera tužitelja da pokuša zaštititi svoju imovinu, to jest svoj udjel u firmi Vitezit-Cromen koji je stekao na temelju sudske odluke, što je razumljivo, ali pravna situacija u kojoj se našao, kao ni naprijed navedeno rješenje o dosudi nemaju uporišta u zakonu zbog kojeg bi ovaj sud po predmetnoj tužbi donio drugačiju odluku. Činjenica da tuženi nije unio nekretnine po naprijed citiranom ugovoru, a što je bio i osnov da isti stekne udjel u društvu Vitezit - Cromen, te da je u pogledu tog udjela tuženi upravo izgubio svoje pravo u izvršnom postupku, a tužitelj po rješenju o dosudi iz navedenog izvršnog postupka stekao udjel u društvu Vitezit- Cromen koje pravo u označenom dijelu, i pored navedenog, mu očito nije dovedeno u pitanje, i neovisno od toga što isto nije poslovalo dugi niz godina, pa kako takvo poslovanje istog pa eventualno i gubici u poslovanju su rizik koji nije bio nepoznat tužitelju, pa time i mogućnost da pravovremeno djeluje kroz samo društvo u skladu sa relevantnim odredbama Zakona o privrednim društvima, (eventualno istupanje iz istoga uz zahtjev za isplatu naknade protiv tržišne vrijednosti udjela po članu 332. stav 2. , odnosno zahtijevati isključenje po članu 333. Zakona o privrednim društvima F BiH, odnosno zahtijevati naknadu štete i sl), a što je očito propustio učiniti,

slijedom čega se ne mogu prihvatiti navodi žalbe da je tužitelju prednjom odlukom suda povrijeđeno njegovo pravo na imovinu shodno članu 1. Protokola 1. uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima i osnovnim slobodama.

Zakonom o privrednim društvima F BiH je jasno definisano da stvari unesene u društvo postaju imovina društva (član 311. stav 3.), a ne pojedinog člana odnosno kako isti imaju pravo i obaveze prema vrijednosti svog udjela u Društvu i samo u okviru tog Društva, a da samo Društvo putem suda može tražiti ispunjenje obaveze člana Društva (član 312. stav 4. Zakona o privrednim društvima F BiH), pa kako u konačnici nije ni dokazao da je eventualno vlasnik odnosno suvlasnik na predmetnim nekretninama odnosno da je stekao posebna prava, to isti nije aktivno legitimisan za podnošenje predmetne tužbe, slijedom čega i po ocjeni ovog suda se neosnovano prigovara ocjeni izvedenih dokaza i pravilnoj primjeni pravila o teretu dokazivanja, pa time i iznesenom činjeničnom utvrđenju, kao i primjeni materijalnog prava.

Shodno navedenom, ovaj sud preostale žalbene navode nije smatrao za potrebnim posebno obrazlagati u smislu odredbe člana 231. Zakona o parničnom postupku.

Na osnovu izloženog, kako ne stoje žalbeni razlozi, kao ni razlozi na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti valjalo je primjenom odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku, žalbu tužitelja odbiti kao neosnovanu i potvrditi prvostepenu presudu.

U pogledu zahtjeva tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu, ovaj sud nalazi da takav zahtjev nije osnovan obzirom da se radi o radnji koja nije bila neophodna, a niti je propisana kao obavezna, te kako ni sadržaj istog ne opravdava donošenje odluke u smislu člana 387. stav 1., a u vezi sa članom 214. Zakona o parničnom postupku, to je ovaj sud donio odluku kao u stavu drugom izreke.

Predsjednik vijeća

Davor Kelava